

Anna Gual
va guanyar el darrer
premi Bernat Vidal i
Tomàs amb l'obra
'Molsa' / SP

MOLSA
Anna Gual
Premi Bernat Vidal i
Tomàs 2016
Il·lustracions:
Ana Cabello
Epíleg: Gemma Gorga
Editorial: Adia
Calonge, 2016
Pàgines: 92
Preu: 10 euros

Amb aquest poemari, que ha obtingut el premi Bernat Vidal i Tomàs d'enguany, Anna Gual posa des de bon començament les cartes damunt la taula: el primer poema, *Ara sí* –situat al llindar de l'obra no pas per casualitat, sinó com el far que ens ha de guiar en la travessia poètica que ens convida a iniciar, a *compartir* amb ella–, és tota una declaració d'intencions: “No ho hem d'il·luminar tot. / No cal. // Tampoc hauria de ser dit, aquest llibre. / Només viscut.”

Amb una pinzellada, ja ens ho ha dit tot: llença els daus sobre la taula i ens incita a jugar, donant-nos a conèixer les regles del joc. En primer lloc, el llenguatge serà senzill, assequible, entenedor; en segon, la col·laboració del lector o lectora no és que sigui recomanable, és *obligatòria*.

Amb una (aparent) contradicció que diu molt sobre el seu jo poètic, ens fa saber que si, per una banda, el llenguatge elitista, cultista o complicat, de recerca arqueològica de diccionari, comporta una obscuritat gratuïta i innecessària, per una altra banda, dir-ho tot, assajar d'*il·luminar* fins als darrers racons del poema, talment com si a qui llegeix li calguessin contínuament les croses de l'autor per seguir-li les passes, no fa més que tallar les ales al poema, limitar-lo: si en vol (ex)treure el màxim rendiment, el lector no es pot limitar a *dir-lo*, sinó que l'ha de *viure* –i, per tant, recrear; *reviure*–, el poemari.

La paraula (i les *paraules*) de Gual flueix, arriba, *s'entén*, defuig l'artifici, és autèntica, poua en els conceptes, és transparent, accessible, com ho és una de les grans, grans poetes catalanes recents, Montserrat Abelló, que altifica els mots (i

Veritat no dita

les coses) més habituals i comuns, i com ella, cerca respostes en l'escriure (i en el *dir*): “Tot el que escrivim / és sempre / una resposta / a una pregunta no formulada.”

Però escriure –com viure– no és la via per trobar respostes –i, encara menys, *totes* les respostes (si és que existeixen)– sinó per ampliar els horitzons, infinits, de les preguntes; per dialogar, socràticament, amb nosaltres mateixos per anar cobrint esclatxes, per construir-nos per acumulació de falses respostes, de mentides que ens volen protegir davant del buit: “Quin esglai saber que no hi ha retorn.”

I per (re)construir-nos el primer que ens cal és coratge; coratge per mirar sense por (“Heu de mutilar-vos la por, / severos en el tall, per reobrir-se a la possibilitat”), per afrontar els riscos del que anirem trobant (“Fer és una lluita tenaç / contra un mateix”), per mantenir l'esguard quan el que veus i trobes (et) fa mal, perquè “el dolor [...] / és intrínsec a l'aventura” i, per tant, si vols (provar de) *saber* has d'acceptar el risc segur que comporta; perquè viure no és passar ni (limitar-se a) esguardar, sinó *fer*; és, per dir-ho en termes nietzschians, vo-

luntat de poder (o de saber), i el saber enriqueix, però no hi ha enriquiment (ni creixement) sense preu: “Fes el que vulguis / quan vulguis: tot costa.”

Tot costa i tot provoca dolor, i en aquest poemari em sembla sentir-hi ressons d'un molt gran, irreparable dolor, un dolor que, com afirmava Alice Walker (“Hi ha un lloc on les pèrdues cal que vagin”) potser tan sols la poesia, com a acte catàrtic, pot maldar de purgar o extirpar; un dolor particular, que l'agermana amb un altre excel·lent poemari, *Afollada*, el de perdre, abans de temps, allò que es vol i no s'ha pogut arribar a tenir: “Un nadó sobrevivent”, “moment embrionari”, “carn / germinal”.

Poesia: l'art de dir l'indicible

I no dic més perquè la poetessa vilafranquina no ho diu tot, deixa llacunes i espais perquè entén que la poesia és l'art de (lluitar per) dir l'indicible, d'arribar molt més enllà de (l) que poden esbossar les paraules. Una art que la poetessa llaura però que requereix la col·laboració del lector per acabar de germinar; una art totpoderosa on “Déu ets tu, que llegeixes”, on no se't demana que llegeixis, només, sinó que t'hidratis “amb l'aigua / del fons del poema”, perquè “si t'encaixa el so és que abans l'has dit per dins”. Una art celestial on existeixen tantes *lectures* com persones possibles que llegeixin; o el que és el mateix: “Què fas, que no escrius”, en llegir-me –per què no (re)escrius la meua poesia tot llegint-la?

En síntesi, un gran poemari, que posa de manifest que, en qualsevol art, res millor que “allunyar-se del virtuosisme / per tocar la veritat”. *